

คณะศรีทธาเข้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พวกนี้ เราเข้าวัดกันที่ภาคกลาง เวลาภาคกลางไปวัดนี้ ในวัดเขาก็ทำพิธีกรรมของ เขาไป สังเกตได้ไหมเราไปวัดนี้ ไ้พระก็สวดไป ไ้ชาวบ้านก็ อโโลง โคลงเคลง อู้ฮู ไ้ นู่นก็ผลุบหลับ มั่วไปหมดเลยใจ แต่ถ้าไปวัดปฏิบัติไม่เป็นอย่างนั้น

หลวงตา เวลาในศาลานี้ ถ้าเป็นพระป่าท่านบอกว่าไม่นั่งไม่เทศน์ เวลามีพระป่า กำลังถวายปัจจัย ท่านบอกว่าไม่เทศน์ แต่เวลาเทศน์ท่านจะบอกว่า

“หยุด หยุด หยุด หยุด” ทุกคนจะหยุดหมด พอหยุดหมดแล้วก็จะฟังเทศน์ เพราะ จะเทศน์มันต้องนั่งใจ

แต่ภาคกลางไม่เป็นอย่างนั้น ภาคกลางนี้ พระก็อ่านหนังสือไปสิ มันจะเป็นอะไร ก็ไม่เป็นไรใช่ไหม เพราะอ่านหนังสือ หนังสือมันไม่หาย เพราะหนังสือมันเปิดเป็น หน้าใจใหม่ แต่เวลาเทศน์นี้มันออกมาจากความรู้สึก เวลาเสียงมันบับนี้ มันออกบับนี้ ความรู้สึกมันไปนี้ มันเหมือนกับเรานี้ดำเนินการเรื่องนี้อยู่ พอมันสะดุดบับมันคิดเรื่อง ใหม่ คิดเรื่องใหม่ มันไม่ต่อเนื่อง

ฉะนั้นเวลาเทศน์นี้ เวลาเทศน์ต้องนั่ง ใครอย่ามามีเสียงเลย ต้องเงียบหมด ถ้าเงียบ หมด คิดดูสิ เทศน์มันเทศน์ไป แต่เวลามันอย่างอื่นกระทบบับ มันก็ออกรู้อันนั้นใช่ไหม ฉะนั้นถ้าไม่นั่งไม่เทศน์ แล้วถ้าเทศน์แล้วมันอยู่ที่ประสบการณ์ด้วย ประสบการณ์เวลา เทศน์ เวลาท่านออกไทยช่วยไทยนี้ ออกสงเคราะห์โลกนี้ เวลาเทศน์ไปมันจะมีรถเข้ารถ ออกนี้ ท่านก็ต้องเทศน์ไป มันแกงหม้อใหญ่

แกงหม้อใหญ่นี้มันเทศน์จากความคิด ความคิดคืออะไร? ความคิดคือสังขารคือ ข้อมูล เทศน์ตามสังขาร สังขารคืออะไร? สังขารคือการศึกษาทางวิชาการมา ก็จับ

หลักวิชาการนั้น แล้วพูดอธิบายวิชาการนั้นไป อย่างศีลเป็นอย่างนั้น สมาธิเป็นอย่างนั้น
ว่าไป แต่มันไม่ออกจากใจ ถ้าออกจากใจนี้มันไม่ได้ออกจากความคิด มันไปของมันเลย
มันเป็นเรื่องของมันไปเลย เห็นใหม่เวลาเทศน์มันจะเป็นไปอย่างนั้น

นี่เวลาถ้าไปวัดนี้มันถึงอย่างนั้น เวลาเรามีกิจกรรมก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่เวลาจะเทศน์
ปั๊บ ต้องหยุด ไม่อย่างนั้นไอ้เทศน์นี้มันไม่เป็นไป แล้วมันแบบว่ามันก็เป็นยังไง ไม่เป็น
เรื่องเป็นราว มันจะขำมันอย่างนั้นแหละ เรื่องมันร้อยแปด เพราะว่าจิตมันไม่ได้ออกมา
เพื่อจะเทศน์ นี่ถ้ารู้ประเพณีปั๊บนี้มันจะไปเลย มันจะเกรงใจ ถึงเวลา คุณเวลาเด็กมานี้เรา
จะเมตตาเด็กมาก เราจะแจกยาคุลท์แจกทุกอย่างเลย แต่เวลาเทศน์นะ ภูต้องเนรเทศออก
นอกศาลาไปเลย เนรเทศมันออกไปก่อน

ผลประโยชน์ของเขา ผลประโยชน์ของผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เขาต้องการเนื้อธรรม เด็ก
มันต้องการยาคุลท์ ผลประโยชน์มันขัดกัน ทีนี้พอผลประโยชน์ขัดกันปั๊บ เราต้องเอาเด็ก
ออกไปข้างนอกก่อน แล้วพอเทศน์จบแล้ว อ้าว เข้ามาได้ ภูแจกยาคุลท์ต่อ นี่เวลาทำงาน
มันต้องมีอย่างนั้น

แล้วเราเป็นผู้ใหญ่ เราไม่โทษเด็กเลยนะ เราจะโทษคนที่เอามา อย่างเช่นเราเอาลูก
มาวัดนี้ดีมาก ๆ เพราะให้เขามาสัมผัส เพราะต่อไปนะทางสุภามิต ติเก เรือเมล์ ตำรวจ
พวกนี้ไม่น่าคบเพราะว่าเขาผ่านสังคมมาเยอะ ไม่น่าไว้ใจ แล้วเดี๋ยวนี้มีนะ ติเก เรือเมล์
ตำรวจ แล้วพระด้วย พระต่อท้าย

มันเขียนแซวในหนังสือพิมพ์ เราไปเจอ ติเก เรือเมล์ ตำรวจ พวกเราเขียนไว้ว่า
ไม่น่าไว้วางใจ แล้วก็พระด้วย เดี่ยวนี้เขามีพระต่อท้าย ฉะนั้นพออย่างนั้นปั๊บนี้ พอเราไป
เจอพระกันอย่างนั้นปั๊บนี้ เราจะห่างเหินจากศาสนา ฉะนั้นถ้าเอามาสัมผัสอย่างนี้ปั๊บนี้ มี
เด็กมากหรือมีคนมาก เด็กมาที่นี้มาก มาถึงนี้พ่อแม่บอกจะพาลูกไปวัด แต่มีข้อต่อรอง
พอไปวัดเสร็จแล้วจะไปเที่ยวต่อไ้

แล้วทีนี้พอจะต่อรอง พยายามจะน้อมนำลูกมาวัด พอมาวัดบอกว่า “แม่ แม่
เมื่อไหร่จะพาหนูไปวัดสักทีละ” มันคงคิดว่าออกจากนี้ไปต้องไปวัดอีกไ้ เพราะวัดที่นี้
มันไม่มีโบสถ์ไม่มีวิหาร ไม่มีวัดตุ มันไม่รู้ว่าวัดคืออะไรไ้ อย่างนี้ไม่ใช่วัด

นี่เวลาคนเขามาที่นี้นะเขาจะผ่านไปผ่านมา เขาไม่กล้าเข้า เขานี้สวณใครไม่รู้ พวกที่เขามาจากกรุงเทพฯ ไม่กล้าเข้าเลย ปีคประตู่ไ้วันนี้จะผ่านไปผ่านมา พอเข้ามาแล้ว ผลหลังตั้งหลายรอบนะะ ผมก็ผ่านไปผ่านมาอยู่นี้แหละ ไม่กล้าเข้านี้กว่าสวณ รุกขมูลง มั่นเป็นสวณ

นี่เด็กมันมา เวลาเด็กมันมานี้มันไม่เข้าใจ ทีนี้เราพาเด็กมาวัดนี้ให้มันสัมผัส แล้ว พอเด็กมา หลายคนมากกว่า พระอย่างนี้ก็มิใช่ ไม่ใช่พระอย่างนั้น เช่นๆ นี่มาจากกรุงเทพฯ เยอะมาก เวลาเราพูดถึงการทำบุญนี้เขาบอกว่า พวกหนูนะไม่เคยใส่บาตรมาหลายสิบปี แล้ว บางคนบอกว่าไม่เคยทำบุญเลย เพราะเขาทำใจไม่ได้ เพราะเขาอยู่กรุงเทพฯ เขาเห็น พระอย่างนั้นเขาทำใจไม่ได้

เราก็บอกเขา บอกว่า ทำไมเอ็งไม่ทำบุญกับพระพุทธเจ้าละ ของเรานี้เราถวาย พระพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเราก็ทำบุญกับพระที่นี้ไป คือเราฝากไป เลยๆ ใจ ไม่อย่างนั้นเราก็ไม่มีโอกาสนะ เขาบอกว่าทำใจไม่ได้ เขาทำทานดีกว่า คือ เสียสละไปทำทาน คือว่าทำพวกมูลนิธิดีกว่า เขาไม่ยอมทำบุญกับพระ เขาจับพระไม่ได้ แล้วพอเด็กมันไปเห็นพระอย่างนั้นๆ ใจ นี่ใจให้มันมาเห็น แล้วมันเข้าใจ

แต่ถ้าไปอย่างนั้น อย่างที่เขาพูดกัน พระก็ลูกชาวบ้านไง เวลาเขาพูดกันนี้พระก็ ลูกชาวบ้าน กราบพระก็กราบลูกชาวบ้าน เราบอกไม่จริงใจ ไม่จริง ถ้าเป็นพระอย่างเรานะ ไม่จริง เวลาบวชบิณฑบาตแล้ว บวชนี่เป็นลูกพระพุทธเจ้าแล้ว พอบวชแล้ว นี่มันจริงตามสมมุติ เพราะอุปชฌาย์ยกขึ้นมาเข้าหมู่แล้ว เป็นพระจริง ถ้าเป็นลูกชาวบ้าน ก็ต้องสึกออกไป ถ้าสึกไปนี่เป็นลูกชาวบ้าน

ถ้าเป็นพระ ทีนี้เป็นพระนี่พระมีวินัยใจ ๗ ชั่วโมง พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พระขอได้ ว่าลูกชาวบ้านนี่ พ่อแม่ปู่ย่าตายายขอได้ ขอได้ ไม่ใช่ญาติไม่ใช่ปวารณา ขอ สิ่งที่ได้มาเป็นนิสสัยปาจิตตีย์ แต่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย นี่ขอได้ เพราะสายเลือด นี่ใจเป็นญาติของ ศาสนาใจ เวลาลูกบวช ลูกบวชนี่ลูกเข้าไปอยู่ในศาสนานี้ กิดถึงลูกนะ นี่กิดถึงลูก ลูกเรา เป็นพระ

นี่สายเลือดมันเข้าไปอยู่ในศาสนา นี่สายเลือดเข้าไปอยู่ในศาสนานี้ สายเลือดนั้นก็ขอได้ ขอ ๗ ชั่วโมงได้ แต่คนอื่นขอไม่ได้ นี่พูดถึงถ้าเด็กมันเข้ามาที่ ถ้ามันได้สัมผัส วันหลังมันจะเลือกเอง มันจะรู้เอง มีเยอะมากนะเวลามาอยู่กับเรานี้ แล้วออกไปนี่ เอ๊ะ

ทำไมพระทำอย่างนั้นล่ะ? ทำไมพระทำอย่างนี้ล่ะ? มันไม่เห็นว่พวกเขาทำไ้เงิ้ พระทำอย่างนี้ไ้ด้วยหรือ? พระทำอย่างนี้ไ้ด้วยหรือ?

แต่ของเราไม่ได้ ไม่ได้เพราะว่า ถือกฎหมายเล่มเดียวกัน พระไตรปิฎกผู้เดียวกัน พระพุทธเจ้าสั่งมาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าบอกไว้อย่างนี้ ภิกษุห้ามพรากของเขี้ยว ภิกษุห้ามจับต้องเงินและทอง ภิกษุจับต้องเงินและทอง สิ่งที่ได้รับเงินและทองนี้ เงินและทองนี้ สิ่งที่จับปั้บ ตัวเองเป็นปาจิตติย์ ของที่ไ้มาเป็นนิสัคคิย์ ต้องเสียดละคือต้องโยนทิ้ง โยนทิ้งโดยไม่ไ้รู้ที่ตก เงินนี้ถ้าจับนะต้องให้หมู่สงฆ์นี้ปาทิ้ง แล้วถึงปลงอาบัติไ้ ถ้าไม่ปาทิ้ง ปลงอาบัติไม่ตก

เงินทองนี้หิยบไม่ได้ มันไม่มีใครพูดนะ มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ แต่พอมาอย่างนี้ปั้บนี้ พอเขาอนุโลมกันมา อนุโลมกันมา นี้เงิ้ นาๆ สังวาส คือการถือศีลต่างกัน กฎหมายถือต่างกัน เขาเรียกนาๆ สังวาส นาๆ สังวาสห้ามอยู่ด้วยกัน ห้ามกินด้วยกัน ห้ามนอนด้วยกัน แต่ถ้าเป็นสังวาสเดียวกัน สมานสังวาส ไ้

เหตุนี้เกิดมาจากพระพุทธเจ้า มีภิกษุธรรมถิกเข้าส้วม แล้วเทน้ำในขัน เทไม่หมด เหลือไว้กั้นขัน วินัยธรคือพวกธรรมวินัย พวกปริยติเขาไปเห็นเข้า ไปเห็นเข้าก็บอกว่านี่เป็นอาบัติ ธรรมถิกบอกว่าถ้าเป็นอาบัติผมจะปลงอาบัติ แต่ผมไม่มีเจตนาจะ วินัยธรบอกว่าไม่มีเจตนาไ้ไม่เป็นอาบัติ พอไม่เป็นอาบัติก็ออกไปไ้ไหม ออกไปก็ไปบอกลูกศิษย์ บอกธรรมถิกนี้โง่มากเลย ดีแต่สอนคนอื่น เทศน์เก่งนัก แต่ไ้วินัยแค้นนี้ไ้ไม่รู้ เป็นอาบัติไ้ไม่รู้ว่าเป็นอาบัติ

อ้าว แล้วที่นี้ลูกศิษย์ก็พูดต่อไป พอพูดต่อไปนี้ พวกธรรมถิกก็บอกว่า อ้าว ก็บอกถ้าเป็นอาบัติก็จะปลงอาบัติ ก็เขาว่าไม่เป็นเอง พอบอกว่าไม่เป็นแล้วก็มาปรับอาบัติ นี้แสดงว่าเขาพูดมูสา ก็ปรับอาบัติอีก ต่างฝ่ายต่างปรับอาบัติ ก็เลยเกิดการแตกแยก เกิดการวิวาทกัน พระพุทธเจ้ามาห้าม ห้ามอย่างไรก็ไ้ไม่ฟัง พระพุทธเจ้าเลยหนีเข้าป่าไ้

พระพุทธเจ้ามาห้ามนะ ถ้าเธอถือวินัยต่างกัน เธอมีความเห็นต่างกัน จะเป็นนาๆ สังวาส ถ้าเป็นนาๆ สังวาส จะห้ามนอนด้วยกัน จะห้ามกินด้วยกัน ห้ามทุกอย่างเลย แล้วที่หนีไปป่า พอไปป่าพระนั้นก็ยังทะเลาะกัน ยังไม่ยอม

พอไม่ยอมบิ่บนี้ ไปอยู่ในป่าที่ข้างมาอุปัฏฐากนั่นละ จนสุดท้ายแล้วชาวบ้านไม่ยอมใส่บาตร บอกว่าพวกนี้ แบบทำให้พระพุทธเจ้าต้องหนีเข้าป่า เขาอยากจะใส่บาตรพระพุทธเจ้า ก็เลยด่าไม่ใส่บาตรพระพวกนั้น พระพวกนั้นก็เลยต้องไปง้อพระพุทธเจ้ากลับมา พอพระพุทธเจ้ากลับมา พระพุทธเจ้าก็เทศน์ เทศน์แล้วเป็นพระอรหันต์กันหมดเลย

ที่พูดนี้ไม่ใช่พูดเอาเอง มันเป็นธรรมวินัยอยู่ในพระไตรปิฎก แต่พระเรานี้ทุกคนก็รู้ ยิ่งเรียนนี้ทุกคนต้องเรียนหมด พระทุกองค์ต้องเรียนนะ แล้วเรียนแล้วต้องรู้ เป็นมหาเป็นพระครูเป็นอะไรกันนี้ พัดใหญ่ๆ ทั้งนั้นเลย แต่กฎหมายมีงเหยียบไปทำไม หลวงตาพูดเจ็บ

“เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป เหยียบหัวธรรมวินัยไป”

แล้วไปสอนชาวบ้านนะ เทศน์สอนเขาอะ แต่เหยียบหัวธรรมวินัยไป นี่ครูบาอาจารย์เรานี้มารื้อฟื้นใจ พระจอมเกล้ามารื้อฟื้น รื้อฟื้นเรื่องให้ถือตามตัวอักษร ให้ถือตามความเป็นจริง แล้วเราก็ถือตามๆ กันมา ที่นี้ถือตามๆ กันมาบิ่บนี้ ที่นี้มันก็มาแล้วมาตรงนี้ มาตรงที่แบบว่า ถ้าเราทำดีด้วยกัน อย่างพระมหานิกายที่เขาปฏิบัติ เขาปฏิบัติดีก็เยอะแยะเลย แล้วจะมาลงอุโบสถร่วมกัน แล้วไปถามหลวงตา

ตอนที่เรายู่กับหลวงตานะ ท่านบอกว่า แล้วอุปัชฌาย์เขาละ? เหมือนที่มานั่นละ เกิดมาจากอะไรละ?

คือว่าโซ่อยู่เราทำดีอยู่ แต่ที่มา ที่มานี้มันยังมีปัญหาอยู่ ก็เลยต้องนี้เป็นอย่างนี้มา นี่พูดถึงเป็นอย่างนี้บิ่บนี้ นี่พูดถึงธรรมวินัยนะ แต่ถ้าเราเข้ามาสัมผัสนี้เราจะรู้พระ แล้วบอกเลย ไม่ใช่ว่าธรรมยุติดีหมด หรือมหานิกายดีหมด ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนไม่ดีปนกัน อย่าเอาชื่อมาอวด อย่าเอาธรรมยุติ เอามหานิกายมาโม้ มันอยู่ที่พฤติกรรมของพระ พฤติกรรมของคนๆ นั้น

ธรรมยุติก็มี เลวก็มี มหานิกายดีก็มี เลวก็มี ในสังคมทุกสังคมจะมีคนดีคนเลวปนกัน อย่าไปเอาชื่อ อย่าไปเอานี่มาเป็นตัวขัดขวางความดีและความเจริญ ไม่เป็น ต่างคนต่างทำความดี มันจะเป็นดีทั้งนั้นแหละ เราทำความดีไป แล้วความดีมันจะตอบสนอง

มาที่เรา แต่ที่พูดนี้พูดให้เห็นถึงธรรมวินัยคือกฎหมาย แล้วพวกเรานี้อยู่ใต้กฎหมาย เราทำอยู่ในกรอบของกฎหมายนี้เราจะดีทุกคน

ไม่ใช่พูดว่าไปเพ่งโทษใคร ไม่พูด แต่พูดให้เห็นเป็นเนื้อหาสาระแล้วเราทำตามนั้น นี่แล้วเวลามาดูสิมาวัดนี้ มีคนมาพูดมากนะ เวลามาดูเราทำไมพระที่นี้ต้องฉันทันเร็วล่ะ? ทำไมพระที่นี้ต้อง.. แบบว่าเขาสงสารพระไป แต่ความจริงไม่ใช่ นี่คือการฝึกนะ

นี่ทางโลก เวลาพวกโยมเขามาหาเรา เวลาเขาพูดเขาพูดเล่นๆ พูดเล่นกัน “หลวงพ่อดีวี่เข่าฉันโตะะเงินกันแล้ว” เดี่ยวนี้เขาทำกันสะดวกสบายไปหมดเลยนะ เราฟังแล้วนะเราเศร้าใจล่ะ แต่ทางโลกเขาพูดแล้วเขามีศรัทธาภาพนะ อย่างของเราเห็นใหม่ ทุกอย่าง อาหาร ปฏิสังขยาโยนี้ ภาชนะเดียว ทุกอย่างมันรวมลงมาแล้วนี่

ขนาดเวลาใส่ในบาตรแล้วนะ ถ้าเอาช้อนมาฉันทันหลวงปู่มันท่านยังบอกเลย

“พระขุนนาง พระขุนนาง”

ขุนนางผู้ดี ขุนนางคือผู้ที่ลืมหัด ลืมหัดคือลืมหัดโทษภัยในวิญญูะสงสาร แต่เวลาเราใส่บาตรแล้วนี่ เราอยากฉันทันอะไรมือต้องจับต้องต้องนี่ มือจับต้อง อยากฉันทันกะปิ แต่ก็ไม่อยากให้มีมือเลอะกะปิ ต้องเอานู้นมาตักใส่ปาก ปากมันก็เลอะทั้งนั้นแหละ

เราไปหยิบไปต้องนี่เราสัมผัสหมดใจ พอเราสัมผัสหมดเราจะรู้เลยว่ามันเป็นอย่างไร? แล้วมันเป็นอย่างไร? ฉันทันไปแล้วนี่ มันปฏิสังขยาโยนี้มันแก่ดำรงชีวิตเท่านั้นแหละ คือเราพึ่งเกียจมัน อยากกินมันแต่รังเกียจมันนะ กลัวกลิ่นมัน แต่ไปกินมันทำไม? แต่คนที่เห็นภัยในวิญญูะสงสารใช่ไหม ของนี้มันเหยี่ยวยาธาตุดุขันขันนะ

มันเหยี่ยวยากระเพาะเรา เหยี่ยวยาสิ่งนี้เท่านั้นแหละ นี่มันมีสติสดัง มีสติเขาให้ฝึกอย่างนั้น คือฉันทันแบบคนที่มีความดี ฉันทันแบบคนที่เห็นภัยในวิญญูะสงสาร ไม่ใช่ฉันทันเพื่อความสุขเพลิดเพลิน ไม่ใช่ฉันทันเพื่อเอเร็ดอร่อย ไม่ใช่

ที่นี้พอเขาฉันทันอย่างนั้นปั๊บเขาก็มีความดี เขาก็พยายามตั้งสติของเขา เขาก็ฉันทันของเขา เขาก็ดูเหมือน โอ๊ย เกร็ง อู๊ย รีบด่วน อู๊ย ชีวิตนี้เครียด ชีวิตนี้ไม่มีความสุขเลยนะ แต่ความจริงเขามีสตินะ เขาฝึกของเขาเนะ แต่ไอ้เรานี้ไปสงสารไป นี่พวกนี้พวกไปเห็นคนอื่นแล้ว

สงสารคนอื่น แต่ความจริงนี้เราเองเราเอาทัศนคติของเราไปสงสารเขา เราเอาทัศนคติของเราใช้ใหม่ที่เราคิดว่า ถ้ากินกันสบายๆ แล้วมันมีความสุข

กินกันสบายๆ นะ พอเสร็จแล้วนะ พอไปนั่งสมาธิก็จะไปนั่งหลับกันสบายๆ นี่หัวถึงสัปหงกชนกัน เขาไปห้วงตรงนั้น เขาถึงได้ผ่อนอาหาร ฉะนั้นสิ่งที่ตามมานี้ เราอยู่กับหลวงตามาก่อน หลวงตาเวลาท่านเทศน์นี้ ท่านบอกว่า ทุกอย่างนี้ท่านกันให้ได้หมดเลย ท่านเป็นหัวหน้าท่านจะกันให้ คือว่าทุกอย่างท่านจะดูแลให้ เพื่อจะไม่ให้พวกโลกธรรมนี้เข้าไปกระเทือนกับพระของท่าน

“เว้นไว้ข้อเดียวเท่านั้นล่ะที่ผมทำไม่ได้” เรื่องอาหารตอนเช้านี้ ท่านบอกว่าท่านทำให้ไม่ได้ ท่านกันให้ไม่ได้ ท่านบอกว่าต้องให้พระนี้ตั้งสติเอง เพราะอะไรรู้ไหม? ท่านบอกว่ามันเป็นศรัทธาของเขา มันเป็นผลประโยชน์ของคฤหัสถ์ เป็นผลประโยชน์ของโยมเขา โยมเขานี้เนื่อนาบุญของโลกใช้ไหม? เขามาเสียดละของเขานี้ คือเขาได้ผลประโยชน์ของเขา มันเป็นผลประโยชน์ของเขา แล้วเราจะไปปิดกั้นของเขานี้มันไม่ได้

ฉะนั้นเวลาเขามานี้ พระต้องมีสตินะ เวลาท่านเทศน์สอนพระนี้ท่านเตือน เตือนตลอดว่า ทุกอย่างนี้ผมกันให้ได้เลย อย่างเช่นคนจะมาหนวกหูในวัด คนจะมาส่งเสียงในวัดนี้ ท่านจะไล่บอกเลย แล้วจะไม่ให้คนเข้าไปเดินในเขตของสงฆ์ ท่านจะปิดกั้นให้ได้หมด คือว่าให้พระนี้สะดวกในการภาวนา เว้นไว้ข้อเดียวนั้นล่ะที่ผมทำให้ไม่ได้

“เรื่องเขามาใส่บาตรนี้ เรื่องอาหารตามมานี้” ท่านบอกว่ามันเป็นผลประโยชน์ของเขา ถ้าเราไม่ให้เขามา เขาก็ไม่ได้ทำบุญ แล้วมันเป็นบุญของเขา เขาเจตนาของเขา ฉะนั้นเวลาเขามานี้ให้มีสตินะ อย่าตายนะ อย่าตาย กินจนตายไป นั่นก็ดี นี่ก็ดีนะ สะสมเข้าไปนะ กระเพาะแตก

นี่ท่านเตือนมาประจำ ทีนี้เราเคยอยู่กับท่านมาท่านเตือนมาประจำ พอเตือนประจำ พอเราไปอยู่โพธารามใหม่ๆ พวกนี้ เราจะตักอะไรนี้ไม่ยอมเลยล่ะ มันเป็นที่ทัศนคติของคฤหัสถ์ นี่โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา ปัญญาของใคร? ปัญญาของโลกก็อย่างหนึ่ง ปัญญาของธรรมก็อย่างหนึ่ง มันคนละเรื่องกันนะ แต่มันอยู่ด้วยกันเพราะคนเหมือนกัน มนุษย์เหมือนกัน พระก็มาจากมนุษย์ มันต้องอยู่ด้วยกัน แต่เป้าหมายมันต่างกัน การกระทำมันต่างกัน

ทีนี้พอเราไปนี่ เราอย่าเอาทัศนคติของเรานะ ความคิดนี้ หลวงตาท่านพูดบ่อย คน
โง่อย่าไปฟังมัน จริงๆ นะ เขาคิดด้วยเรื่องของมนุษย์นี่ ประสาธธรรมะโง่หมด คิดแบบ
โง่ๆ แล้วเอาความคิดโง่ๆ นี่บังคับให้พระโง่ แต่พระมันไม่โง่โง่ พระมันฉลาด พระมัน
จะเอาตัวรอดนี่ แต่มันต้องอาศัยอาหารเหมือนกัน จะเอาความคิดเราโง่ๆ บังคับเขาให้โง่
เหมือนกูโง่ แต่พระเจ้าจะไปของเขา

ทีนี้เขาไปของเขาเนี่ยมันจะตัดขาดกันไม่ได้ ตัดขาดกันไม่ได้เพราะอะไร? เพราะ
พระก็ยังต้องฉันข้าวอยู่ เพราะมันต้องฉันอยู่ แต่ฉันแบบผู้ฉลาด ฉันแบบผู้ฉลาดก็ต้อง
พิจารณาไง มันต้องมีขอบเขต ขอบเขตของโยม ขอบเขตของพระ

เวลาเข้าไปนี่พระก็มาถามเรานี้ ทางอีสานนี้ เขาเรียกว่าเคารพในสถานที่ พอเข้า
วัดบิณฑบาต ไปอีสานสิ เข้าไปนี่แล้วเจอพระจะหลบหลีก วัฒนธรรมของเขา นี่วัฒนธรรม
ภาคกลางไม่เป็นเช่นนั้น วัฒนธรรมทางภาคกลางนี้ เราศึกษามาหมดละ วัฒนธรรมทาง
นี้มันเป็นเกจิอาจารย์ ไม่ใช่สุปฏิปันโน

สุปฏิปันโนนี่ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติเข้าถึงสังขารม เกจิอาจารย์นี้คุณวิเศษ ทำ
ฉานขึ้นมาแล้วฟัง ฟังวัตถุธัญของให้มีฤทธิ์มีเดช แล้วว่าพุทธคุณๆ แล้วเอาสิ่งนี้ไป ใ้
มันเป็นแบบฤทธิ์เดชนี้ มันเป็นฉานโลกีย์ มันไม่เข้าสังขารมเลย ทีนี้พอไม่เข้าสังขารมนี้
มันก็ถือฤทธิ์ถือเดชใช้ใหม่

คุณ เวลาขึ้นป้ายนะจะเข้าสมาบัตินะ โอ๊ย จะมาใส่บาตร ตักบาตรทำบุญกัน ไอ้
ของครูบาอาจารย์เราทำสมาธิอยู่ในป่า ไม่ต้องไปอวดใครเลย แล้วมันทำของมันขึ้นมา
เพื่ออะไร? เพื่อประโยชน์ในการต่อสู้กับกิเลสไง

เนี่ย นี่วัฒนธรรมมันต่างกัน พอวัฒนธรรมมันต่างกันนี้ เราเข้าไปในสถานที่นะ
สถานที่คืออะไร? สถานที่คืออาราม อารามิก อารามิกเราเข้าไปนี่ เราเคารพใหม่ ถ้าเรา
เคารพใจเราเปิดแล้ว เพราะความเคารพนะ เขาเรียกจงใจ ถ้าใจลงนะฟังธรรมะซึ่งมาก ถ้า
ใจกระด้าง กูรู้กูแน่ มิ่งเทศน์มาลิกูจะจับผิดมิ่ง มิ่งเทศน์มา มิ่งพูดออกมาลิกู ผิดทั้งนั้นล่ะ
เพราะกูรู้ กูรู้ แต่ถ้าใจมันลงนะฟังธรรม สังขารม

ใครแสดงธรรมนะ เวลาพูดออกมานี้ธรรมะพระพุทธเจ้า ปรมัตถธรรม ปรมัตถ
ธรรม แต่พูดผิด พูดแต่ชื่อมัน ไม่มีเนื้อหาสาระออกมา แต่ถ้าเป็นสังขารม มันพูดออกมา

จากเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระใด ความรู้ ความรู้ความเข้าใจ ซึ่งต่างกันเยอะมาก แล้วใจมันลงนะ พอใจมันลงมันสะท้อนใจนะ เวลาพูดถึงนี้มันพูดถึงเราทั้งนั้นล่ะ มันพูดถึงความเป็นไปของเรา แล้วสะท้อนใจมาก

เวลาหลวงปู่มันเทศน์นะ เจ้าคุณอุบาลีพูดเลยล่ะ

“โอ้ หลวงปู่มันเทศน์นะ เทศน์เรื่องใกล้ๆ ตัวเรานี่ เรื่องที่เราเหยียบย่ำกันอยู่ทุกวันนี้ เรื่องเรานี้ เรื่องนอน ตื่นนอน เรื่องกิน เรื่องหลับ เรื่องตัวเรานี่แหละ แต่เราไปฟังที่อื่นก็เฉยๆ นะ แต่พอทำไมหลวงปู่มันเทศน์ อู้ฮู ทำไมมันฟังแล้วมันกินใจ”

แล้วมันไปเทศน์เรื่องอะไร? ไปเทศน์เรื่องบนสวรรค์ เรื่องนอกโลกที่ไหน มันก็เทศน์เรื่องเรานี้ เรื่องมนุษย์นี่ เรื่องกิเลสนี่ แต่ทำไมเราฟังคนอื่นเขาเทศน์ทำไมไม่ดูคึดมึล่ะ ก็มันไม่ได้ออกมาจากใจใจ มันออกมาจากตำราใจ เอาหนังสือมาอ่านกันใจ

เวลาเอาหนังสือมาอ่านก็ขึ้น หนังสือนี้เปิดเลย อ่านไปเถอะอ่านยังงี้ก็ได้ พออ่านปั๊บมันจะเสียงกระทบกระเทือนขนาดไหนนะ หนังสือมันไม่หายหรือ มึงจะพูดอะไรไปถูกก็อ่านตามหนังสือนี้ แต่ถ้าเทศน์ออกมาจากใจ ไม่ใช่ มันเทศน์ออกมาจากความรู้สึก เทศน์ออกมาจากจิตที่มันเป็นนี่ แล้วจิตมันเป็น มันเป็นเรื่องราวไป มันเป็นเรื่องราวไป มันระดับของมัน นี่พื้นฐาน

เวลาปฏิบัติเห็นไหม ธรรมะละเอียดมาก ระดับพื้นฐานของใจ ใจมันจะพัฒนาขึ้นมาอย่างไร ใจมันพัฒนาขึ้นมาที่มันต้อง มีอะไรเป็นเครื่องดำเนิน ข้อวัตรปฏิบัติเป็นอย่างไร? สิ่งต่างๆ นี่มันฝึกมาหมดนะ พระเราทำนี่ดูสิ วัฏฏีวิตร แม้แต่เข้าห้องน้ำ เข้าส้วมนี้ยังมีข้อวัตรเลย เข้าถูกเข้าผิด เข้าผิดเป็นอาบัติ นี่ดำเนินอยู่นี่ เดินไปเดินมามีสติไหม ไม่มีสตินี้ศพเดินได้ เหมือนศพเดินไปเดินมา พระไม่ใช่ศพ ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนี้ มองทีเดียวกี่รู้เลย

เหม่อ เดินไม่มีความรู้สึก วิญญาณไม่มีใจ เดินลอยหมดเลย ทีนี้การเดินอย่างนั้น ถ้าไปเดินอย่างนั้นครูบาอาจารย์เอาตายเลย

ท่านมาทำไม? ท่านมาที่นี่มาทำไม? ท่านมาประพฤติปฏิบัติใช่ไหม? ทำไมท่านไม่มีหูไม่มีตา ทำไมท่านไม่รู้จักตัวเอง ฉะนั้นจะมาปฏิบัติ ปฏิบัติทำไม? ปฏิบัติจับผิดคน

อื่นใด คอยมองเลยไอ้ฉันผิด ไอ้ฉันผิด ไอ้ฉันผิด ไอ้ฉันไม่ผิด มันไม่มีใครดีสักคนหนึ่งเลย
กูดีคนเดียว

ปฏิบัติอย่างนี้หรือ? ปฏิบัติแบบไฟไหม้ เอาไฟมาเผาตัวไหม้ แต่ที่ปฏิบัติแบบเรา
จับผิดเรา ธรรมวินัยจับผิดที่นี้ จะรู้ที่นี้ แล้วเห็นที่นี้ แล้วนั่นมันเรื่องของเขา โลกทัศน์
นอก โลกทัศน์ใน นั่นมันเรื่องของเขานี้ มันเรื่องของเรานี้ ถ้าเรื่องของเรานี้ละ เรื่องของเรา
เราต้องรักษาใจเรา ถ้ารักษาใจเราก็ผลประโยชน์ของเรา เพราะไอ้จิตตัวนี้มันเกิดมันตาย
ไอ้เรื่องของเขา เกิดตายมันก็เรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา

แต่เวลาถ้ามัน ที่นี้มันเป็นแล้วนะ มันเห็นหมดเลย เพราะ เพราะใจคือใจ ใจ
เหมือนกัน แต่ใจต่างกัน ต่างกันด้วยวุฒิภาวะ ต่างกันด้วยความเป็นไป นิสัยของคน
หลากหลายมาก การประพฤติปฏิบัติมันถึงหลากหลายมาก สิ่งทั้งหลายนี้มันเกิดมา
จากไหนล่ะ ก็เกิดมาจากอดีต เกิดมาจากการกระทำมาทั้งนั้นแหละ

มันไม่เกิดมาลอยๆ นะ มีอะไรลอยมา เราไม่ศึกษามาไม่เรียนมา เราจะมีความรู้ได้
อย่างไร? ถ้าเราเรียนมาแล้วนี้ ความรู้ของคนที่ยังเรียนมาเท่าระดับเดียวกัน ทำไมความรู้ไม่
เท่ากัน บางคนเรียนมาเหมือนกันทำไมเขาแตกฉานมาก ทำไมเราเรียนมาแล้วทำไมเราไม่
เข้าใจ ทำไมเราเรียนมาแล้วเราเป็นปานกลาง

นี่ มันมาจากไหน? มันมีที่ไปที่ไปนะ ศาสนานี้ ศาสนาพุทธนี้ศาสนาแห่งปัญญา
แล้วเคลียร์มาก จะบอกเลยว่ามันมาจากไหน? จิตวิญญาณนี้ที่เกิด ปฏิสนธิจิตมาเกิดนี้มัน
เกิดมาจากไหน? เกิดในปัจจุบันนี้ทำอะไรกันอยู่ แล้วถ้าปัจจุบันทำดีไม่ดีนี้ ข้างหน้ามัน
จะไปอย่างไร? มันชัดเจน มันชัดเจน นี่มันชัดเจนในวิกฎะนะ

แล้วถ้ามันลึกเข้าไปนี่มันต้องไปล้าง ล้างคือว่าเข้าไปทำวิชชาสี่ ทำสิ่งที่มันเป็น
มารนี่ ในหัวใจนี่ เป็นตัณหาความทะยานอยาก สมุทัยนี่ มันจะล้างอย่างไร? มันล้างของ
มันแล้วมันสะอาดอย่างไร? มันทำอะไรมันถึงจะสะอาด มันต้องทำ ถ้ามันทำแล้วนี่มัน
จะเห็นประโยชน์ที่ข้อวัตรนี้ ไอ้ที่ทำแล้วนี่ เข้าขึ้นมาเห็นใหม่ ดี ๓ มาแล้ว มาทำข้อวัตร
ทำทำไม? ตื่นขึ้นมาแล้วภาวนา อย่างนอน ตื่นขึ้นมา นี่ มาทำข้อวัตรเสร็จแล้วนี่ ล้างหน้า
แปรงฟันเสร็จแล้วนี่เดินจงกรม รอเวลาออกไปบิณฑบาต ถ้าไปบิณฑบาตกลับมา นี่ไป
ภาวนาต่อแล้ว

นี่มันทำของมัน มันต้องทำกันเพราะอะไร? เพราะสิ่งที่ข้อวัตรปฏิบัตินี้มันเป็น การฝึกใจ มันวิวัฒนาการไป วิวัฒนาการใจ เพราะใจ ใจเอาอะไรไปวิวัฒนาการมัน ศึกษา เรียนมา เรียนมาก็สัญญา แต่วิวัฒนาการของมัน มันทำพลังงานของมัน มันทำความสงบ ของมัน มันปัญญาของมัน มันพัฒนาการของมัน แล้วพัฒนาการของมัน มันเกิดมาจาก อะไร เกิดมาจากการควบคุม อะไรควบคุมมัน? ก็ข้อวัตรนี่ไง ถ้าไม่อย่างนั้นมันแกล้ง มัน ไปตามความพอใจของมัน

แต่นี่มันแกล้งไปไม่ได้นะ แกล้งมันเจอข้อวัตรกันไว้ไง ต้องทำไอนี้ ต้องทำไอนี้ มันคุมไว้ไง นี่เครื่องอยู่ จิตมันก็มีเครื่องอยู่ เครื่องอยู่มันก็พัฒนาการของมันไป แต่พอคน ไม่เคยภาวนาหรือภาวนาไม่ได้ มันเห็นเป็นของเล็กน้อยไง เห็นเป็นของที่ไม่มีความ จำเป็น ของที่ไม่ต้องทำ แล้วอยู่สบายๆ สบายๆ ก็ขอนไม้ไผ่ ก็นอนเช่นนั้นเป็นขอนไม้ เหยียด คน ไม่ใช่ขอนไม้ มันต้องพัฒนาการของมัน ข้อวัตรปฏิบัตินี้มันสำคัญตรงนี้

ข้อวัตรปฏิบัตินี้มันเป็นเครื่องดำเนิน ที่มันส่งใจไปนี่ อย่างเราไปนี่ เราเดินทางมัน ต้องมีอาศัยถนน จะไปไหนต้องอาศัยถนน ต้องอาศัยหนทางไป นี่ข้อวัตรปฏิบัติก็อาศัย จากจิตนี้มันพัฒนาการไป ตามข้อวัตรปฏิบัติเข้าไปนี่ มันจะถึงที่สุดมันจะละเอียดเข้าไป ครูบาอาจารย์ท่านถึงได้รักมาก เพราะเมื่อก่อนมันไม่มีตรงนี้ นี่คือเทคโนโลยี นี่คือสิ่ง ที่การกระทำเข้ามา ถ้าไม่มีตรงนี้บ๊อบนี่มันก็ภาวนากันลอยๆ ไซ้ไหม ไอ้คนนั้นก็ทำอย่าง หนึ่ง ไอ้คนนี้ก็ทำอย่างหนึ่ง ก็ต่างคนก็ต่างทำของมันไป แล้วไปไหนกัน?

แต่ถ้ามีข้อวัตรนี้มันยันไว้แล้ว ถนนนี้ถ้ามีงไปถนนนี้มันถึงปลายทางแน่นอน ปลายทางนี้มันต้องถึงปลายทางนั้นเด็ดขาด มันไปไหนไม่ได้หรอกเพราะถนนบังคับไป แต่มันมันไม่เดิน ขึ้นถนนไปแล้วก็นอนอยู่บนถนนนั้นล่ะ มันไม่ไปต่อ ถ้ามันไปต่อ เวลาที่ พระมาอยู่ที่นี่บ่อยมาก เวลาซ้อนผ้าออกบิณฑบาตเขาถามว่า ทำไปเพื่ออะไร? เราบอกทำ ไปก็เพื่อเอาเหงื่อ ใจ เหงื่อ เวลาบิณฑบาตกลับมาเหงื่อ โขกเลย เพราะทำไม? เขาไม่ซ้อน ผ้า เขาจะใช้ห่มจิวรออกไปบิณฑบาตไป

แต่ของเรานี้พระป่า มันเป็นอริยะประเพณี ซ้อนสังฆา จิวร สบง เพราะนี้ผ้า ๓ ผืน ซ้อนออกบิณฑบาต พระพุทธเจ้า พระป่าทำอย่างนี้ เพราะเราถูกต้องไปนี่ ผ้านี้เราทิ้งไว้ เราไม่มีกุฏิไซ้ไหม เราไปอยู่โคนต้นไม้ นี่ มันหายได้ มันหายได้ด้วย แล้วมันเป็นธรรม วินัย แล้วเราฝึกสติด้วย

ถ้าเราซื้อผ้าไปนี้ นี่ซื้อผ้าไป ๓ ชั้นใช้ไหม อากาศร้อนใช้ไหม เดินไปกลับมา นี่เหงื่อ โขกเลย มันถาม หลวงพ่อซื้อทำไมล่ะ? ซื้อผ้านี้ซื้อทำไม? ซื้อเอาเหงื่อ เอาเหงื่อ

แต่ความจริงไม่ใช่ ความจริงนี้มันซื้อตัดกิเลสไป มันจี๋เกียด มันอยากสบาย แล้วมันดู กลับดูไม่สวยงาม สังเกตได้โยมไปดูในเมืองนะ เวลาเขาบิณฑบาตเขาห่มผ้าจีวร สังเกตเวลารถวิ่งสวนมานี่ จีวรมันจะปลิว ปลิวหมดเลย แต่ถ้าเราห่มสังฆา สังฆานี้ผ้ามันหนัก มัน ๒ ชั้น เวลารถวิ่งไปวิ่งมานะ ผ้าเราหนา มันไม่เวิบวาวๆ ไปแบบเขา

เรื่องนี้เพราะเราอยู่ที่โพธาราม จนโยมที่เขาไปบาตรนี้ เขามาถามเราเอง

“หลวงพ่อกับทำไมพวกพระหลวงพ่อบิณฑบาตนี้ คุณมันดูสวยงาม ทำไมคุณผ้าเพื่อมัน ผมเห็นพวกพระทั่วไปนะ โอ๊ย ผ้ามันเปิด ลมพัดปลิวว่อนไปหมดเลย ทำไมพระหลวงพ่อกับไม่เห็นเป็นอย่างนั้นเลย”

เขาพูดเฉยๆ แต่เราอธิบายให้เขาฟังไม่ได้ เขามาเวลาเราไปบิณฑบาต นี่เราถึงเห็นอานิสงส์ไง อานิสงส์ซื้อผ้านี้ ซื้อผ้าเพราะพระพุทธเจ้าก่อนที่จะบัญญัติณะสมัยก่อนนะเราชุดก็ไม่มีผ้าห่มนะ ไม่มีผ้าห่มนี้มีผ้า ๓ ผืน ไปไหนก็แล้วแต่นี้ ไปไหนก็มีเท่านี้

พระพุทธเจ้าทดสอบก่อน ห่มผ้าจีวรชั้นหนึ่ง กั้นหนาว พอหายหนาวใหม่ ๒ ชั้น ยังไม่หายหนาว ๓ ชั้น ถึงบัญญัติว่า สังฆาฎี ๒ ชั้น แล้วผ้าจีวรชั้นหนึ่ง เวลาออกบิณฑบาตนี้ห่มผ้า ๓ ชั้น แล้วถ้าเป็นหน้าร้อน เพราะเรามันไม่ใช่เมืองหนาว มันหน้าร้อนได้อะไร? ได้เหงื่อ ได้เหงื่อ

แต่ถ้าเป็นเมืองหนาวนะ ไม่พอ เพราะพระเราไปอยู่เยอรมันไง บอก โอ้โฮ หนาวชิบหาย เวลาเพื่อนไปเยอรมันมามันหิมะตกไง หนาวมาก อยู่กันแต่ในกุฏิไม่ออกไปไหนเลย ถ้าหนาวอย่างนั้นแบบนี้มันก็เอาผ้าที่นั่นซื้อไป

นี่สมัยพระพุทธเจ้าทำไว้อย่างนี้ นี่สิ่งนี้พระพุทธเจ้าเป็นคนบัญญัติไว้ มันมีอยู่แล้ว มันเป็นอย่างนั้น ถ้ามันเป็นธรรมวินัยใช้ไหม นี่ฤดูกาล เวลาเขามาอยู่เมืองไทย เขายังบอกเลย เมืองไทยนี่เหมือน บอก เดี่ยวนี้มีนะ เราได้ฟังข่าวบ่อย เขาบอกพระพุทธเจ้าเกิดที่เมืองไทย โอ้ มีพระคิดกันอย่างนั้นเพราะอะไร? มันคงหลงไป เพราะที่เมืองไทยมี

๓ ถูตามพระไตรปิฎกใช้ใหม่ มีฤดูฝน ฤดูหนาว ฤดูร้อน มีต้นสมอ มีมะขามป้อม มีทุกอย่างเลย เขาก็คิดว่าพระพุทธเจ้าเกิดที่นี่ (หัวเราะ)

ทำไมพวกนี้คิดแปลกๆ เนาะ เพราะตามประวัติศาสตร์มันก็ชัดเจนอยู่แล้วนี่ มีพระคิดอย่างนี้เยอะนะ แล้วเขียนตำราออกมา นี่โง่ศาสนาเรียวแหลม ทั้งๆ ที่เรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องทางประวัติศาสตร์ เรื่องทางประวัติศาสตร์ไอ้เรื่องพวกนี้มันพิสูจน์ได้ ขนาดของพิสูจน์ได้แบบนี้มันยังเถียงกันนะ

แล้วคิดดูสิว่าจิตนี่มันเป็นเรื่องนามธรรม ความรู้สึกนี่เป็นนามธรรมนี่ มันจะคิดกันอย่างไร? มันจะทำกันอย่างไร?

คิดกันแปลกๆ คิดเห็นแก่ตัว คิดเห็นแก่ฤดูกาล เห็นแค่ในพระไตรปิฎกใช้ใหม่ ตำราเขียนไว้อย่างนั้น ในพระไตรปิฎกเขียนอย่างนั้น แล้วดูสภาพความเป็นไป ที่นี้พอความเป็นไป นี่ดูสิ ดูอย่างทางยุโรปที่ว่าศาสนาจะเจริญ จะเจริญนี้ มันไปนี้มันไปได้แค่นั้นล่ะ มันไปไม่ได้ มันไปไม่ได้เพราะอะไร? มันไปไม่ได้เพราะมันไม่ได้ออกมาจาก..

เหมือนมวยไทยนี้ มวยไทยต้องคนไทยนะ จะศิลปะมวยไทยนี้ทำได้ดีมาก ฝรั่งเศสมาเล่นมวยไทย มันก็เล่นได้ไหม ได้ แต่มันไม่เหมือนเรานะ เรามาจากเด็กๆ เนาะ นี่ศิลปะมวยไทยนี้เราจะเข้าถึงเนื้อหาสาระมากกว่า

ฝรั่งพวกนี้ พวกฝรั่งเขามาฝึกกับเรานี้ เขามีทางวิชาการเขาดี เขาไม่ค่อยเชื่อ เวลาทำสมาธินี้ สมาธิเป็นสมาธิจริงหรือเปล่า? แล้วไปถึงสมาธิแล้วมันจะปล่อยให้สมาธิเสื่อม จะพิสูจน์ใจ ก็ว่าต้องพิสูจน์ ต้องจัดการก่อน แล้วมันพิสูจน์ไม่ได้ พิสูจน์ไม่ได้เพราะอะไร? เพราะใจมันหยาบ ใจมันเข้าไม่ถึง แต่ของพวกเรานี้ พวกเรามันออกมาจากรากหญ้า ยิ้มสยาม ยิ้มออกมาจากใจ สิ่งต่างๆ นี่มันออกมาจากหัวใจ

คิด ประเพณี วัฒนธรรม ฝรั่งเศสเขาได้ทางวิชาการ ได้แต่เปลือก แล้วมันก็เป็นประเพณีวัฒนธรรมเท่านั้นแหละ แต่ของเราถ้าเราทำกันจริงนะ มันมาจากหัวใจเลย มาจากราก เพราะอะไร? เพราะการภาวนาเป็นเรื่องของใจทั้งหมด ที่นี้ถ้ามันเจริญมันก็เจริญ ก็นี้เราจะพูดบ่อย ศิลธรรม จริยธรรมไม่ใช่ธรรม ศิลธรรมประเพณี วัฒนธรรมนี่มันเป็นการแสดงออกของใจเท่านั้นแหละ แต่มันเข้าถึงใจไม่ได้ เราถึงมีความกล้าหาญว่านี่

โธ่ ศาสนพิธีนี้ใครจะทำไม่เป็น เอามาถึงเอาอาหารมาตั้งให้หมดเลย แล้วก็กล่าวคำถวาย กราบพระครึ่งวัน แผลงวันมันไขจนมันจะพริกตัวแล้ว มันยังไม่ได้ประเคนของนะ ไอ้พระก็สวดพาหุงฯ ไปอีกครั้งวัน กว่าจะได้ใส่บาตรอีก ๒ วัน ๓ วันไม่ได้กินข้าว เราไม่เอา ประเพณีที่โหนๆ ใครก็ทำได้

ไอ้ของอย่างนี้เราอ่านออกกะนะ อย่างเช่นเราเนี่ย เราเนี่ยข้างในกลวงหมด ไม่มีอะไรเลย แต่อยากดัง จะพูดธรรมะก็ไม่ได้ เพราะเดี๋ยวมันจะขายขี้เท่อ กูต้องเอาพิธีกรรมเยอะๆ มาถึงแล้วเอ็งจะเข้าวัดมานะ เอ็งต้องจอดรถข้างนอก แล้วเข้ามานะเอ็งต้องเคารพสถานที่นะ เอ็งต้องคลานมาก่อน พอคลานมาถึงนี่นะ กว่าจะเอ็งจะมาตั้งอาหารนะ เอ็งค่อยมาขอศีล เอ็งขอศีลเสร็จแล้วนะ เอ็งต้องกล่าวคำถวาย พิธีกรรมเอ็งเหนื่อยหมดแล้ว เอ็งเหนื่อยเต็มที่แล้ว กูฉันท้าวจบ จบ นี้ได้บุญแล้ว

ไปที่ไหนทำอย่างนี้กันทั้งนั้นละ มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม มันจะเสียหายหรือ ถ้าคนใช้ คนใช้มันเป็นมันก็เป็นความดีสอนเด็ก ให้เด็กรู้จักทำ ให้รู้จักศาสนา แต่ไอ้พระนี่ พระเราเป็นผู้นำใช้ใหม่ เราต้องสอนให้หัวใจเขาเนี่ยเข้าถึงสัจธรรม ไอ้สิ่งนี้เรารู้ที่อยู่ เราก็อำมาทุกวันนี้แล้ว นี่ประเพณีทุกๆ คน เขาก็ทำกันอยู่ทุกวัน แล้วมีงูพิษหรือยัง? เอาใจของเราเนี่ยเอาไว้หรือยัง?

สิ่งที่เราทำอยู่นี้ นี่เวลาทำบุญเสร็จต้องกรวดน้ำใหม่? อ้าว กรวดน้ำดี เด็ๆ นี่พามาต้องกรวดน้ำ เพราะว่าเด็กมันโลเล พอกรวดน้ำ พอเอาน้ำมากรวดนี่ ก็ดูที่น้ำ ให้มันเพ่งที่น้ำ ให้ใจมันนิ่ง มันจะได้อุทิศส่วนกุศลได้มาก แล้วเวลากรวดน้ำก็เอาน้ำมาคนละแก้ว คนละแก้ว น้ำเต็มศาลาเลย กรวดเสร็จไม่รู้จะเอาน้ำไปทิ้งที่โหน วุ่นวายไปหมดเลย

แล้วพระป่าจะต้องกรวดน้ำใหม่? ต้อง กรวดน้ำใจใจ เวลาพระให้พรมีงูก็คิดเอาสิ น้ำใจนี้ดีกว่าน้ำธรรมชาติอีก น้ำธรรมชาติเนี่ยเขาก็เพื่อจะให้เล็งมาที่น้ำใจ น้ำธรรมชาติเนี่ยเขาให้เล็งมาที่น้ำใจนะ ไม่ใช่เอามาเป็นที่อุลเฉยๆ แต่เป้าหมายเขาก็อยู่ที่ใจ ให้ใจเพ่งที่น้ำใจมันจะได้นิ่ง แล้วเราก็ฝึกขึ้นมาแล้ว ใจเรานิ่งแล้ว มันจะอาศัยน้ำธรรมชาติทำไม? น้ำใจมีงูมีเหือน้ำธรรมชาติอีกล้านๆ เท่า

นี่เวลาเราทำบุญกันมานี้ พอเราทำบุญมาเราก็ถวาย ถวายเสร็จแล้วก็ให้พร ให้พรก็อุทิศส่วนกุศลไปสิ ไอ้โง่ ไม่ได้กรวดน้ำมันไม่ได้บุญนะ มันยังโง่อยู่ แต่เดิมคนมันยังโง่อยู่ แล้วมันก็ต้องโง่ๆๆ ไป มันไม่พัฒนา ถ้าคนมันรู้จักพัฒนาแล้วนี่ มันจะเอาน้ำใจมัน

มันจะทิ้งความโง่มันขึ้นมาเรื่อยๆ ความโง่มันทิ้งไปๆ แล้วมันก็พัฒนาขึ้นมา แล้วมันจะ
ซึ่งใจพระพุทธเจ้ามาก เพราะพระพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ขึ้นมาอยู่ที่โคนต้นโพธิ์

มีโบสถ์สักหลังหนึ่งไหม? พระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาเนี่ย มันมีศาสนวัตถุเริ่มขึ้นมา
บ้างหรือยัง? บาตรเปิดมันอยู่ที่ไหน ไม่มีอะไรเลย พระพุทธเจ้าไม่มีอะไรเลยนะ
พระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาไม่มีอะไรเลย อยู่โคนต้นโพธิ์ อยู่โคนไม้ แล้วพิธีกรรมมันมาที่
หลัง

ทีนี้มันย้อนกลับไง พอพิธีกรรมมาที่หลังดันไปติดพิธีหมด ไม่ได้คิดถึงโคนต้น
โพธิ์ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้เลย ไม่ได้คิดถึงหัวใจเลย ไม่ได้คิดถึงการกระทำเลย แล้วก็มานี้
พิธีๆ นี่เวลาสอนนี่สอนปรมาณนะ ศาสนาพุทธสอนอย่างนี้นะ มึงไปคูโรงเจสิ โรงเจเขา
ทำดีกว่ามึงอีก

นี่ไม่ได้ว่านะ เพียงแต่เราให้เห็นภาพไป ให้เห็นภาพว่าใจนี้มันจะไปเกาะอะไร?
ใจเรานี้จะติดอะไร? พอบอกว่าถ้าใจเรานี้ ครูบาอาจารย์ไม่มีหลักนี้จะสอนอย่างนี้ไม่ได้
พูดได้หมดละ อันนี้ละคุณค่ามัน ๕ เปอร์เซ็นต์ อันนี้คุณค่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์
๑๕,๒๐,๒๕,๓๐ นี่คุณค่าของมันมีเท่านี้ แล้วคุณค่าของหลับตาแล้วพุทโธ พุทโธนี่
คุณค่าของมัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แล้วเอาไหมละ? แล้วเอาแล้วเอาได้หรือเปล่า? แล้วจะเอา
คุณค่าอะไร?

ในศาสนานี้แหละ หลวงตาท่านพูด

“ในศาสนานี้เหมือนกับห้างสรรพสินค้า”

เอ็งเข้าไปในห้างสิ ลานตาเลยนะ โอ้โฮ เต็มไปหมดเลย แล้วมึงจะเอาอะไรละ?
มึงจะเอาอะไร? นี่เกิดเป็นชาวพุทธแล้วเราจะเอาอะไร? ทีนี้พอจะเอาอะไรนี่ ไอ้ของ
ทั่วไปในห้างมันเยอะไปหมดใช่ไหม ไอ้พวกเพชรนิลจินดาเนี่ยเขาไปไว้ในตู้ เขาไปเก็บไว้
เพราะมันมีราคาใช่ไหม มันต้องขึ้นไป มันต้องเข้าไปปลีกใช่ไหม

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ความรู้สึกของใจมันลึกซึ้ง เราจะเข้าไปเอามันนี่ เราต้องลงทุน
ลงแรง เราต้องรู้จักคุณค่า ไม่ใช่ไปห้างสรรพสินค้า ไปเห็นอะไรก็จะเอาๆ ไม่รู้จักว่า
เพชรนิลจินดามันอยู่ข้างหน้า เขาเก็บเอาไว้ที่ในตู้ปลอดภัย แล้วเราจะเข้าไปเอามัน เรา
ต้องมีวิธีการเข้าไป

นี่ก็เหมือนกัน เราจะเข้าไป เราเข้าถึงสังขาร เราต้องตั้งใจของเรา สิ่งที่มีมันเห็นๆ อยู่มีมันเป็นหญ้าปากคอก ความเป็นอยู่มีมันเป็นหญ้าปากคอก มันเป็นเรื่องที่เราจะเข้า แสวงหา แล้วถ้าเราก็ต้องปล่อยมันเข้ามา เรียนรู้ ไม่ใช่ไม่รู้ละ ถ้าไม่เรียนรู้ไม่เข้าใจนี้ เวลาไปพูดกับใครนี่ เฮ้ย ทำไมพวกเอ็งสอนกันอย่างนี้วะ? ทำไมคิดก็ไม่ให้? ทำไมนั่นก็ ไม่ทำ ไอนี้ก็ เราต้องเรียนรู้ และอธิบายได้ เข้าใจได้

หลวงปู่ฝั้นท่านพูดชัดเจน สัต ๕ คือมนุษย์นี้ ศีระ ๑ แขน ๒ เท้า ๒ สัต ๕ สัต ๕ คือแขน ๒ ขา ๒ หัว ๑ สัต ๕ สัต ๕ คือเรื่องของมนุษย์ใจ ไอนี้ไปขอกัน ขอนั้นมัน เหมือนกับเราไปลูกถ้านั้นละ ไปขอใจ พระเป็นพยาน ขอศีล อารธนาศีล ศีลมันเกิดได้ ๓ วิธีการ อารธนาคือการขอเอา วิรัต วิรัตศีล ศีลที่เกิดจากเราวิรัต เราตั้งใจเอง ไม่ต้อง ขอใคร

สมุจเจตน์ศีล ศีลเกิดจากพระโศดาบันขึ้นไปนี้ มันเป็นศีลโดยธรรมชาติ พระ อริยบุคคลนี้มันเป็นศีลโดยธรรมชาติเลย ศีลที่เกิดกับใจ ใจเป็นศีลโดยธรรมชาติเลย แล้ว มึงจะเอาศีลอะไรละ? เอ็งจะขอ อ้อนวอนขอเอาหรือ แต่ก็ต้องอ้อนวอนขอไปอย่างนี้ ขยับกันไม่ได้ ขอศีล ขยับกันเป็นต้องขอศีลนะ เปลี่ยนที่ ต้องขอศีลทันทีเลย ศีลนี้ขาด แล้ว เอ็งลูกมานี้ศีลขาดแล้ว เปลี่ยนที่นี้พออยู่ที่ศาลาทำบุญเสร็จ ไปโบสถ์ไปขอศีลใหม่ ไปขอศีลอีก

คือว่าอาจารย์นี้มันไม่มีวุฒิภาวะ ก็ต้องมีแต่พิธีกรรม วันๆ หนึ่งอยู่แต่พิธีไป นั่ง อยู่กับพิธีกันไปวันๆ หนึ่ง แล้วมันจะพัฒนาไปไหนละ ฉะนั้นเราเข้าใจ ไม่ใช่ว่าปฏิเสธ แล้วไม่ทำ เวลาจะทำ จะต้องทำก็ทำ แต่ถ้าไม่ทำนี่นะ เป็นศาสนพิธีถ้าไม่ทำ เราเข้าใจ เรา มั่นใจแล้วได้หมด แล้วมีหมด ศีลมันเป็นมีอยู่กับเราอยู่แล้ว มันเป็นเรื่องปกติเลย

ทีนี้พระพุทธเจ้าเพียงแต่ว่า พอบอกเรื่องศีล ศีลคืออย่างนี้ ศีล ๕ เป็นอย่างนี้ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เป็นอย่างนี้ นี่ศีลเป็นอย่างนี้ นั่นเรามีอยู่ครบถ้วนนะ ศีล ศีลคือวิรัตมันเกิดแล้วนี่ ศีลไม่มี ศีลมันคือความปกติของใจ มันเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว ใจนี้ถ้าไม่ทำอะไร ผิดเลย มันเป็นธรรมชาติของมัน มีศีลโดยธรรมชาติของมันเลย

แต่พวกเราไม่เป็นธรรมชาติ พวกเราเป็นสมมุติ วิตกกังวลไปหมดเลย วิตกกังวล ในใจ ความวิตกกังวลในหัวใจมาก ก็เลยทำไปอย่างนั้นไป ต้องขอ ต้องกรอง ต้อง.. แล้วก็ ไม่ได้อะไร เพราะมันไม่เป็นความจริง แต่ถ้าเราทำจริงนะ พอศีล สมาธิ เกิดสมาธินี้ถ้าจิต

สงบ โอ้อโฮ สมมติเป็นอย่างนี้ ปัญญาเกิดเป็นอย่างนี้ มันจะเกิดปัญญา เกิดเป็นความดี
ขึ้นมา เป็นของเรา เป็นของเราหมด

เนีย นี่พูดถึงความคิดของคน นี่เข้าไปวัดแล้วนี่ เราเป็นกฤหัสถ์ใช่ไหม ไปวัดนี้มี
ครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์นี้ท่านไม่มีความภูมิธรรมในหัวใจนี้ ท่านจะเป็นอาจารย์เรา
ไม่ได้ เพราะเรามีวุฒิภาวะ ความรู้ที่เหนือกว่า เราจะยอมรับใครมาเป็นอาจารย์เรา นี่ถ้าเรา
ไปวัดนี้ ถ้ามีอาจารย์ของเราที่ ตรงนี้มันต้องให้อาจารย์เป็นคนนำ แล้วเราเป็นคนตาม แต่
ถ้าเราเข้าไปวัดแล้ว เราเป็นคนนำให้อาจารย์ตามเรา นี่มันย้อนศรไป โลกเป็นใหญ่ ต้อง
ธรรมเป็นใหญ่ นะ อย่าให้โลกเป็นใหญ่

ถ้าธรรมเป็นใหญ่ ธรรมเป็นใหญ่มันจะธรรมเหนือโลก แล้วจะพาพวกเราพ้นจาก
โลก ถ้าเราเอาความคิดเรา นี่ โลกเป็นใหญ่ โลกเป็นใหญ่ จะดึงธรรมลงมาเป็นโลกไป
สอยมันลงมา สอยมันลงมา มาอยู่กับโลกนี้

อ้าว มีอะไรอีกไหม? มีอะไรอีกหรือเปล่า? ที่ไหน ที่ไหน เขาภาวนาไป เขา
ภาวนาไปแล้วก็มาถามว่า เขาจะให้เราตอบไป ให้เราตอบว่า นอนอยู่นี่มันเหมือนงูใหญ่
เขาคิดว่าเป็นพญานาคเลื้อยผ่านเขาไป ผ่านเขามา ผ่านเขาไปผ่านเขามา แต่เขาบอกว่าเขา
ไม่กลัว แล้วก็มาถามเราให้เรายืนยัน เราบอกว่ามันเป็นได้ทั้งนั้นละ แล้วมัน เราถึงถามว่า
มันเป็นกฏไฉ่ดาหรือเปล่า? แต่เขาบอกว่าเขาไม่กลัวนะ เพียงแต่เขานั่งอยู่ พูดอย่างนี้แล้ว
คนจะกลัว

ไม่มีหรอก เวลาเราพูดนะ เรื่องปกตินี้จิตวิญญาณมีอยู่ โลกนี้มีอยู่ เวลาเราเทศน์นี้
เวลาที่ว่าเห็นนิมิต เห็นปรตเห็นผีนี้มีไหม เราบอกว่าปรตผีนี้ พวกปรตพวกผี พวก
เทวดาพวกอินทร์พวกพรหมนี่เขามีของเขา จิตวิญญาณนี่เขามีอยู่ แต่มีดีที่มันคนละมิติ
กัน เราจะมาเห็นเขาไม่ได้ แต่พอจิตเราสงบเข้าไปนี่ มันเป็นกลาง มันไม่มีมิติ มันจะเข้าที่
ไหนก็ได้ พอจิตสงบนี้มันจะไปที่ไหนก็ได้ เห็นหมด

ถ้าจิตนี้มีดีมันบังไว้ กาลเวลา ๒๔ ชั่วโมง ๑ วัน ของเขานี้ ๑ ปีของเราเป็น ๑ วัน
ปีทิพย์ ๑ ปีของเรา ๓๗๕ วัน ๑ ปีของเทวดาอินทร์พรหมนี้ ปีทิพย์ของเขานี้ ๑๐๐ ปีของ
เรา เท่ากับเขา ๑ วัน แล้วคิดว่าคำว่าปีทิพย์นี้ นี่กาลเวลาที่มันต่างกัน นี่มิติที่มันต่างกัน
ต่างกันอย่างไร เราจะเห็นกันไม่ได้ มันคนละมิติกัน แต่พอจิตสงบหรือว่าถ้าจิตมันดีมัน
ถึงเห็นได้

ที่นี้การเห็นนี้เราจะบอกว่า เห็นโดยอุปาทาน คือไม่ใช่จิตสงบ มันเห็นโดยที่มันเห็นเอง อย่างเช่นเราโดนผีหลอกนี่ โดนผีหลอก คุณผีก็มาหลอกเอาเลย อ้าว แล้วทำไมเราโดนผีหลอกล่ะ นิमितนี้มันมาไม่ได้ แล้วผีมาได้ยังไงล่ะ? อ้าว เขาบอกคนละมิติ แล้วผีมาหาเราได้อย่างไร? อ้าว ก็ผีมา มันก็เป็นเรื่องของกรรมไง

สาขบุญสาขกรรมมันมาได้ อย่างเช่นเรามีกรรมกับใคร ใครมีปัญหาอะไรกับเรานี่ เขาจะมากันอย่างนั้น มันไม่ใช่มิติ แต่ขณะที่เราทำสมาธินี้ สมาธิของเราเป็นกลางนี้ เราเข้าไปหาเขา เราเป็นคนไปจัดการ นี่ที่เทศน์ที่สอน ที่สอนที่ว่าเขาเข้ามาดูแลเราไง

นี่เราจะบอกว่าสิ่งนี้มันมีอยู่ แต่เขาบอกเขาเห็นๆ เห็นนี้มันมีอยู่ ๒ ประเด็น ประเด็นหนึ่งเป็นกรรม หรือสอง เขาจิตสงบ จิตเขาสงบเป็นสมาธิถึงเห็นสภาวะแบบนั้น แล้วที่จิตเขาไม่สงบแล้วเขาเข้าไปเห็นล่ะ นี่เขาบอกว่าเห็นๆ ถ้าอาจารย์มันต้องแยกแยะ มันเห็นโดยอะไร? เห็นโดยข้อเท็จจริงอย่างไร?

ฉะนั้นประสาเราไม่ต้องเห็น เขาก็มีอยู่แล้วใช่ไหม เราทำใจของเรา เรารักษาใจของเราให้จิตสงบของเรา แล้วเราแก้ไขใจของเรา อริยมุติกว่า แล้วพออริยมุติกว่า พอใจมันเป็นธรรมขึ้นมาแล้วนี่ มันเข้าใจเรื่องอย่างนี้หมดเลย เพราะ เพราะเราเคยเป็นหมด ในใจทุกดวงใจนี้มันมีข้อมูลอย่างนี้อยู่แล้ว เพราะใจเราเคยเกิดเคยตายอยู่แล้ว

เราถึงพูดบ่อย เปรียบเทียบไง โยมคิดถึงสวรรค์สิ จินตนาการสวรรค์ได้ จินตนาการนรกได้ จินตนาการได้หมดเลยในวิภวฐานะนี้ เพราะมันมีข้อมูลในนี้ แต่ จินตนาการโศดาบันไม่ได้ จินตนาการสภิกทาภา อนาคตา พระอรหันต์ไม่ได้ จินตนาการไม่ได้ เพราะไม่เคยมี มันไม่มีข้อมูลในหัวใจ ก็มันไม่มีเหตุ ไม่มีข้อมูลที่เราจะเอามา จินตนาการ จินตนาการไม่ออกไง

นี่เขามาถาม เขามาถามของเขา เขาจะให้ยืนยัน ประสาเขา เขาสัมผัสแต่เขาไม่รู้ว่าอะไร เขาจะให้เรารั้งชื่อให้ไง บอกว่าให้ชื่ออะไร? เราบอกว่ากูไม่ตั้ง ไม่ตั้งหรอก แต่เราบอกว่าไม่เป็นอะไร? เรารับประกันว่าไม่เป็นอะไร เพราะเขาก็พูดว่าเขาก็ไม่กลัว เพียงแต่ว่าเขาอยากรู้ เขาอยากรู้ว่าที่เป็นนี้ เขาบอกว่ามันเลื่อย เขาจินตนาการไปถึงพญานาคที่ หลวงปู่มั่น ึง ที่ว่าลงจากกุกุแล้วมันใหญ่ มันเป็นเหมือนงูใหญ่ใช่ไหม

เอ็งเคยสงสัยตัวเองไหม? ว่างๆ สบายๆ นี่ ไม่มีคืนไม่มีปลาย ไม่มีอะไรเลยนี่ เอ็งไม่เคยได้อะไรกันมาเลย แล้วพอมาท่าอย่างนี้ปีนี้ มันเปลี่ยนแปลงอยู่แล้ว แต่ ถ้ามันเปลี่ยนแปลงแล้วนี่มันก็เหมือนว่าถูกแล้วใช่ไหม พอถูกแล้วมันต้องมีผล พอมีผลปีมันต้องมีสมาธิ มันต้องเป็นสมาธิแล้วต้องเป็นปัญญา แล้วเป็นปัญญาต้อง อู้ฮู มันฝันบรรเจิดเลย ฝันบรรเจิดมาก แล้วบอกด้วย บังคับด้วยนะว่าหลวงพ่อดูต้องสอนให้ได้ด้วย

เออ ได้แน่นอน สอนได้อยู่แล้ว แต่เอ็งทำได้หรือเปล่า? ไม่ใช่ทำได้หรือเปล่า หรอก เวลาทำๆ ไปแล้วนี่ถ้ามันเครียดมากอะไรมาที่นี่ เรากลับหลุด เรากลับหลุดเลยละ นี่มันต้องปลอบใจ ต้องดึงกลับ ต้องให้พอเป็นไป แล้วให้ทำไปให้ได้ ถ้าเป็นไปได้มันก็เป็นไปได้

อ้าว พุดข้างในแล้วจบแล้วใช่ไหม เอวัง